

"šterc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročna velja za Avstrijo: za celo leto 12 krene, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrijo 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane na celo leto 5 krene, za Ameriko pa 6 krene; in drugo inozemstvo se naročno z ozirom na visokost poštnine. Naročino je platiti naprej. Posamezne štev. se prodajojo po 6 v.

Družstvo in upravljivo se nahajata v Ptuju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonji, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo mi odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za $\frac{1}{2}$ strani K 32, za $\frac{1}{4}$ strani K 16, za $\frac{1}{8}$ strani K 8, za $\frac{1}{16}$ strani K 4, za $\frac{1}{32}$ strani K 2, za $\frac{1}{64}$ strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 21.

V Ptuju v nedeljo dne 23. maja 1909.

X. letnik.

Le naprej!

Klerikalno časopisje vriska od veselja, kar da bi doseglo bogye kako lepe uspehe. In vendar je vse to le prazna pena, le navidezni uspeh. Žmaga klerikalne stranke ni dokaz njenega moči. Ona je le dokaz, da je še večina našega jedinstva v duševnem jerobstu. Klerikalna zmaga ni častna, kajti s tako velikanskim aparatom zmagati pač ne želava. Pomisliti se mora, da imajo klerikalcii v vsaki fari po enega ali dva agitatorja. Pomisliti se mora, da ti agitatorji zlorablajo cerkev in da se jih za tam izumete laži ne more na odgovornost klicati. Klerikalcii so torej zmagali nad nasprotnikom, ki mu je vnaprej zvezane roke.

Te zmage se klerikalcii veselijo. In zopet molijo svoje geslo: Herr, lass es Dummheit wagen übers Land, dann bleibt die Macht in unserer Hand" . . .

Mi klerikalcem to veselje privočimo. Čas prijave, ko se bode tudi njih nadvlada podrla v naravine. Vsaka knjiga, vsak časnik, vsak spis, vsaka šola deluje tisto a neumorno na uničenju klerikalne vlade. Ljudje pričenjajo čitati in misli. Oni pričenjajo uvidevati svojo lastno beračo in čutijo, da je te revščine tisti krič, kajti jih je doslej vladal ter v neumnosti obdržal. Kmetsko ljudstvo ni slabo, le zanemarjeno je! Ali polagoma bode vrglo to nemarnost od sebe in odprlo oči, — gorje klerikalcem v tem času kmetskega spoznanja!

Kmet je konzervativ; on se drži starega. Ali kadar izpozna potrebo novega, takrat se tega sprime in nobena sila sveta mu to ne more zadržati. Tako se bode oprijel kmet tudi naprednega misljenja. In pod zastavo napredka bode izkorakali od zmage do zmage . . .

Res je: spodnještajerski kmetje ostanejo v deželnem zboru brez pravega zastopnika. Godilo si jih bode vedno slabše. Medu jim bodejo manj okoli ust, ali nobene obljube ne bodejo

klerikalni poslanci izpolnili. Pa vendar ne smemo obupati. Čim slabše se kmetu godi, tempreje se bode k samopomoči prebudi. Pri teh volitvah še kmetje niso hoteli izpoznavati prepotrebnega klica: "Kmet za kmeta"! Ali čas bode prišel, ko bodojo ta klic razumeli.

Mi pristaši "Štajerc" stranke, ki združujemo vse, kar je med našimi kmeti resnično naprednega, ne tarmamo in ne jokamo zaradi izida teh žalostnih volitev. Doprinesli smo dokaz, da smo gospodarska stranka, s katero treba računati. V vseh pomembnejših občinah imamo svoje zastopnike in prijatelje.

In na te prijatelje se ob končanih volitvah obračamo. Hvala vam, vrali somišljeniki, za vse trud, ki ste ga imeli v službi svete kmetiske stvari! Ali naše delo s tem še ni dokončano. Nasprotno: zdaj je treba z delom pričeti. Razširjamo napredno misljenje! Vsaka beseda mora pasti na plodonosna tla. Iz te zemlje bode polegoma vzlilose same prostega prepričanja. Tako bodo stopili spodnještajerski kmet v eno vrsto k svojimi tovariši v drugih deželah. In z želesno svojo kmetsko voljo vstvaril si bode boljšo bočnost.

Ali smo premagani? Ne, nikdar ne! Zato pa naprej in naprej in zopet naprej!

Volitve v deželnem zboru.

Volitve so za nas končane. Izid je seveda takšen, kakor je bil za današnje čase pričakovati. Zmagali so namreč najzagriznejši kmetski sovražniki, prvaški klerikalcii. To pač ni drugače mogoče v deželi, v kateri se zlorablja spovednice in prižnice v politične namene, v kateri se zabrani človeku odvezo in zadne tolazhe vere, aka voli napredno, v kateri se celo razdira družinsko srečo zaradi volitev . . . Naš kmet je še vedno v politiki preveč lahkomiseln. Njemu je politika in volitev še vedno igrača, s katero naj se drugi stanovi igrajo. On še vedno misli, da

Vsi ploskajo in vpijejo "živio". Društvo "Hecjehec" zapoje lepo pesem "Pa mi ga žingamo".

Shod se razide. Hofrat Škrnicelj pa se odpelje v kočiji komercialnega svetnika Daksela. Za njim pa tečejo pastnici in srajčka jim frtota izza hlač.

* * *

V spovednici Pobožno kleči tam starejša kmetica in pripoveduje svoje grehe.

Spovednik: Dobro, dobro, vse grehe vam odpustim.

Kmetica: Ja gospod, še nekaj, sosedu sem drva kradla.

Spovednik: Nič ne dene, samo nekaj —

Kmetica: Pa mojo tetu sem za par stotakov ogoljufala —

Spovednik: Kaj to, vse to ti odpustim. Ali tvoj mož mora našega kandidata voliti.

Kmetica: Kaj pa je to, kandidat in volitev?

Spovednik: Neumnica, tvoj mož je dobil cegelci in na ta cegelci mora napisati ime "Fiksibks". Kajti Fiksibks bo v deželnem zboru našo vero branil.

Kmetica: Kaj pa, če mu mož nabunk in noče ubogati?

Spovednik: Potem ga več ne poglej in — saj veš, ko bi hotel kaj od tebe, saj veš, hmbm, ko bi tisto hotel, pa ga naženi proč in reči, da z brezvercom noče nič opraviti imeti.

nima drugega namena, nego delati in plačevati. Pozabi pa ta vlogi zapeljani kmet, da se mu ravno zaradi te lahkomiselnosti tako slabo godi in da bode toliko časa berač ostal, kolikor časa bode pustili druge stanove za-se skrbeti.

Klerikalci so torej zmagali. Častna ta zmaga zanje seveda ni. Res je namreč in nepobitno dejstvo, da so zmagali klerikalci le z neverjetnim terorizmom in nasiljem. Malo je priznac po spodnjem Štajerskem, raz katerih bi se te dni slišalo božjo besedo razlagati in ne politično bevskanje, politično hujskanje. Malo je duhovnikov, ki bi v teh volilnih dneh ne pozabili svoj zvišeni poklic in se raje postavljal kot politični agitatorji. Tako ni čuda, da je poštena kmetska stvar podlegla in da je zopet klerikalna tema zmagala. Porabili bi lahko celo list, ko bi hoteli le poglavite agitatorje v duhovniški suknji popisati. Omenili bodo zato le posebno važne grde slučaje. Ljudstvo si bode že samo napravilo sodbo in bode polagoma izprevidlo, kdo je kriv, da vera pesa . . .

Agitacija je bila velikanska. Vse vasi, vse hiše, koče, kozolci, obmenji kamenji, telegrafni drogi, drevje, so bili preplejeni z raznimi plakati. Na cestah so ležali letaki raznih strank kakor listje. Take hude agitacije menda še nikdar ni bilo. Našim nasprotnikom je morala seveda tudi volilna sleparja, navadni volilni švinidel pomagati. S poštenimi sredstvi bi ti ljudje takoj nikdar ne zmagali. Tako se nam poroča iz raznih krajev, da so občinski slnje raznašali že popisane glasovnice. Več takih slučajev se nam je naznalo in oddali jih bodo zato pristojni sodniji. Tudi se je volilce podkupovalo, s pijačo in jestivino k volitvi sililo. Ako moža ni bilo doma, nagovarjalo se je ženo. Listke se je izmenjavalo. Uradniki posojilnic so grozili ljudem, da jim odpovejo posojilo, ako ne volijo prvaške kandidate. Napredne glasovnice so prvaški volilni komisarji ednostavno razveljavili itd. itd. Na ta

Kmetica: Malo huda je ta grevenga, gospod pa res mora biti?

Spovednik: Res, res, to je zapovedal sveti Janez.

Kmetica: Pa sveti Janez je tudi volil Fiksibks?

Spovednik: Volil ga ni, ker takrat Fiksibks še ni bilo. Ali ko bi že bil, bi ga pa gotovo volil.

Kmetica: No, bom že naredila —

Spovednik: Amen.

Vrata se zaprejo in ženska koraka vesela proti domu. Kmalu potem se začuje iz njene koče ropot goril klošut. Ali ona ne odneha iz čez par dni voli klerikalca Fiksibksa.

Pred volilno komisijo. Ob mizi stoji v beli rjuhi zaviti duh.

Župan: Kdo si ti?

Duh: Nikdo.

Župan: To je neumnost. Kdo si, te vprašam?

Duh: Nikdo, ker sem že pred 3 leti umrl. Dokler sem živel, bil sem kočar Matjaž.

Župan: No, vidiš, zdaj je dobro. Torej zapišimo: kočar Matjaž voli . . . Kje imaš glasovnico in kaj je zapisano na njej?

Duh: Nič, mi mrtvi ne moremo pisati.

Župan: Bom pa jaz zate napisal Fiksibksa, kajti za klerikalce smejo tudi mrtvi voliti.

Volilni kinematograf.

Spisal Tebničmar.

Na shodu. Zbranili je precej pastirjev; nekaterim gleda še srajčka izza hlač; dvoje tretjerednic sedi v ozadju; nadalje je prišlo par zaspanih kmetov in mladensko društvo "Hecjehec".

Predsednik shoda: Slavní zbor, dober dan!

Vsi: Bogdaj, očka!

Predsednik: Zdaj se prične shod. Vsakdo ima prosti besedost; ali kdor bode kaj rekel, tega prenameno in vrzemo vun. Govoril bode naš priljubljeni hofrat Škrnicelj.

Vsi: Živio, živio!

Hofrat Škrnicelj: Jaz sem velik gospod in zato nosim kot svoje znamenje brinjevo vejo. Kar midem okoli sebe, to sem vse jaz naredil. Zadnjic je uga Jakecova svinja sedem mladih. Ko bi mene ne bilo, vrgla bi jih samo pet. Tomaž je imel na svojem gnezvu vse polno gošenje. Ko bi mene ne bilo in ko bi jih ne požgal, požrle bi mu vso listje. Liza je poročila; tega sicer nisem jaz krič; ali ko bi mene ne bilo, določ bi trojčke in to je slaboz za prazno hišo. Ko bi mene ne bilo, tekla bi Drava iz Ormoža proti Ptuju.

Vsi: Živio, živio!

Hofrat: Jaz sem Škrnicelj vseh Škrniceljev in ko mene za poslanca izvolite, potem dobite vsak en gol od mojih dijet.

način je bila klerikalna zmaga seveda lahka. Ali nepoštena, krivična je taka zmaga!

Mi smo z volitvijo zadovoljni. Kajti glasovi, ki so bili za naše kandidate oddani, to so pošteni glasovi poštenih kmetov, to so glasovi samostojnih mož in ne „štivniha“. In mi vemo zdaj, da imamo v vseh pomembnejših občinah svoje pristaše, kateri so vedno pripravljeni, nastopati za nas in za kmetsko stvar.

Izid volitev.

Ko zaključimo to številko (četrtek opoldne) nam izid volitev še ni popolnoma znan, ker se številke iz posameznih občin še ni vposlalo. Toleko pa je gotovo, da so klerikalni kandidati že v vseh okrajih zmagali. Le v ptujsko-ormožkem okraju še ni izid znan; na eni strani se govori, da sta tudi tukaj klerikalna kandidata zmagala, drugi pa pravijo, da pride do ožje volitve s Plojevcem. V naslednjem podamo poročila, v kolikor smo jih doslej dobili.

I. Okraja Ptuj-Ormož.

Sv. Janž dr. p.: Ornig 12, Visenjak 16, Kolarič 3, Ploj 2, Meško 25, Ozmeč 22.

Lichteneg: Ornig 5, Visenjak 4, Ploj 2, Kolarič 2.

Zg. Pristoya: Ornig 16, Visenjak 15, Ploj 2, Ozmeč 1.

Karčovina p. Ptuju: Ornig 13, Visenjak 5, Ploj 22, Kolarič 13, Meško 11, Ozmeč 12.

Ragoznic: Ornig 5, Visenjak 4, Ozmeč 32, Meško 29, Kolarič 5.

Juvance: Ornig 6, Visenjak 6, Ozmeč 10, Meško 10.

Sv. Lovrenc dr. p.: Ornig 8, Ozmeč 104, Meško 98, Ploj 7, Kolarič 3.

Velika Nedelja: Ornig 3, Visenjak 4, Ploj 21, Kolarič 22, Ozmeč 10.

Janževce: Ornig 5, Visenjak 5, Ozmeč 22, Meško 22.

Pušendorf: Ornig 5, Visenjak 3, Kolarič 12, Ozmeč 3, Ploj 10.

Hardek: Ornig 4, Visenjak 4, Ploj 7, Meško 10, Ozmeč 10, Kolarič 7.

Sv. Marjeta: Ploj 23, Kolarič 20, Meško 8, Ozmeč.

Obrež: Ornig 2, Visenjak 2, Ploj 43, Kolarič 43, Meško 12, Ozmeč 12.

Več iz tega okraja doslej še ne vemo. Prihodnji poročamo natanko.

II. Okraji Slov. Gradec, Šoštanj in Marenberg.

Dobili so: Klerikalec dr. Verstovšek 955, liberalec dr. Božič 397 in naš kandidat Kalischning 236 glasov. Verstovšek je torej izvoljen.

Vuzenica okol.: Kalischning 24, dr. Božič 49, dr. Verstovšek 4.

Meža: Kalischning 8, dr. Božič 20, dr. Verstovšek 17.

III. Okraji Maribor, Sv. Lenart, Zg. Radgona, Ljutomer.

Izvoljena sta klerikalca Roškar in Robič.

Slemen: Senekowitsch 12, Koser 12, Robič 3, Roškar 3.

Cirknica: Senekowitsch 9, Koser 4, Robitsch 15, Roškar 10.

Platsch: Senekowitsch 3, Koser 7, Robič 7, Roškar 3.

Črešnjovce: Senekowitsch 14, Koser 13, Robič 8, Roškar 7.

Orehovce: Senekowitsch 16, Koser 15, Robič 5, Roškar 4.

Račje: Senekowitsch 25, Koser 26, Robič 16, Roškar 12.

Sulcta: Senekowitsch 2, Koser 17, Robič 19, Roškar 3.

Vičanice: Senekowitsch 9, Koser 8, Robič 2, Roškar 1.

Št. Ilj: Senekowitsch 8, Koser 6, Robič 42, Roškar 48.

Vinterovci: Senekowitsch 22, Koser 23, Robič 10, Roškar 9.

Zg. sv. Kungota: Senekowitsch 2, Koser 25, Robič 33, Roškar 7.

Wurz: Senekowitsch 10, Koser 10, Robič 23, Roškar 22.

Zg. Hoče: Senekowitsch 21, Koser 19, Roškar 1.

Zg. Hoče: Senekowitsch 12, Koser 11, Roškar 1.
Tresternic: Senekowitsch 13, Koser 5, Robič 9, Roškar 3.
Sp. Gasterija: Senekowitsch 14, Koser 15, Robič 11, Roškar 12.
Tezen: Senekowitsch 19, Koser 18, Robič 3, Roškar 3.
Ploderberg: Senekowitsch 17, Koser 29, Roškar 10.
Rosava: Senekowitsch 19, Koser 20, Robič 1, Roškar 2.
(Nadaljnja poročilo prihodnjič.)

IV. Okraja Slov. Bistrica-Konjice.

Naprednjak Kresnik je dobil 454, klerikalec Novak pa 1190 glasov. Torej je Novak izvoljen. (Posamezna poročila prihodnjič).

V. Okraja Brežice-Sevnica:

Klerikalec dr. Jankovič izvoljen z 1206 glasovi. Liberalni Malus je dobil 476 glasov.

VI. Okraja Šmarje-Rogatec.

Izvoljen je klerikalec Vrečko z 931 glasov. Kandidat „narodne stranke“ Berling je dobil 412 glasov.

VII. Okraja Celje-Laško:

Izvoljena sta dr. Benkovič in Terglav (2.560 in 2.658 glasov). Kandidata „narodne stranke“ Goričan in dr. Karba sta dobila le 1.100 in 936 glasov.

To so dosedanja poročila. Vsa druga objavimo prihodnjič. Klerikalci so torej na celi črti zmagali.

Pozor, volilci! V ptujsko-ormožkem okraju zamore priti do ožje volitve med klerikalci in Plojevcem. Mi se ne moremo ogrevati za nobeno teh dveh strank, ker sta obe kmetu ednakovo škodljivi. Zato opozarjam svoje pristaše, da naj na dan ožje volitve doma ostanejo ali pa prazne glasovnice oddajo. Noben naprednjak naj ne voli ne Ozmeča in ne Ploja!

Somišljeniki! Naznani te nam vsak slučaj volilne slepalije, vplivanja na volilce, podkopavanja volilcev, groženja ali pretinja, izpolnjenja glasovnic brez vednosti volilcev, napak v volilni komisiji, napačnega postopanja volilnih komisarjev itd. Naznani te nam to natanko in s potrebnimi pričami, da celo stvar sodniji izčimo. Nasilstva mora biti enkrat konec!

Uredništvo „Štajerc“.

*****

Zahvala.

Vsem cenjenim kmetskim volilcem, ki so dně 17. maja nevprašeno in brez ozira na nasprotniški pritisik oddali svoje glasove za nas ter skušali na ta način pošteni kmetski stvari do zmage pomagati, izrekamo na tem mestu najtoplejšo zahvalo za njih zaupanje in trud. Upravo, da bodejo ti možje i zanaprej držali svojo kmetsko zavest in svoje napredno prepričanje. Tako budem enkrat gotovo zmagali, kajti — bodočnost je kmetova. Še enkrat hvala in prijateljske kmetske pozdrave!

Kmet za kmeta!

Jožef Ornig

veleposestnik v Ptaju.

Franc Senekowitsch

posestnik v Leitersbergu.

Ludovik Kresnik

posestnik v Črešnjevcu.

Johan Visenjak

posestnik v Slomih.

Dominik Koser

veleposestnik v Sp. Gasteraju.

Anton Kalischning

posestnik v Breznu.

*****

Sevnica ob Savi. Dragi „Štajerc“, dolgo že nisem čital nobenega dopisa iz našega okraja. Sedaj sem primoran omeniti politiko našega dušnega pastirja sevnške fare. Imeli smo 7. maja 1909. deželnozborske volitve 3. razreda. Slučajno sem prišel skozi trg, videl sem sredi trga gručo zbranega kmeta. Mislim sem si, da se vjeji medveda in ga ogledujejo; ali časti Božje, spoznal sem dušnega pastirja župnika, ki je agitiral za farško stranko. V imenu postave Vas prosimo, g. župnik, nehajte politizirati, če hočete ostati dalj časa v naši fari. Šele pred par leti pridevši v našo faro že ne poznate veje svoje ovčice ali kaj; ne brigate se za svoje ovčice, se bolje za politiko, ki Vam več hasne. Pravite da podpirate kmeta in v resnici ga podpirate na beraško palico. Ako bi se ravnali po naukah Kristusovih, bi se ne vtikal v politične zadeve in ne agitirali po trgu v bogemu kmetu, ki ima polno hišo otrok in revščine, bi računali pogrebe po štolinskih postavah pa ne kolikor potrebujete. Ako je treba naznamen in imenom, koliko ste računili. Torej Vas prosim, pustite politiko v miru in ne dajte plakate na cerkev popati. Cerkev je za božjo čast in za molitve, ne pa za agitacijo. Dosti je za danes, drugič kaj več.

Opazovalec.

Sv. Peter m. s. (Bindižer kramar, kot agitator klerikalne stranke in prijatelj g. Gomilšeka). Kdor je prišel sedaj v to prijazno vasičo, vsi Peter se ni mogel zadosti razgrajati nad nešramnim delovanjem Gomilšeka in njegovega prijatelja Gašparjevega Šimeka; kakor znajo to vero zlorabljati, kadar se gre za njihov žep je kar čuda. Ta Gašparjev Šimek je hodil od hiše do hiše ter jim vsiljeval Piška, češ ta je krščanski mož, kajti kteri bode volil drugačega, bode Kristusa zatajil. Čudno, čudno, nad vse čudno, da je Šimek tako veren postal, a dejanski pa vendar ne kaže tako. Vsi verni in pobožni kristjani zahajajo prav pridno v hišo božjo, a Gašparčka pa vidimo le redko kedaj. Grozil je tudi, da store vsi oni smrtni greb, ki ne volijo Piška. Ti ubogi revež na duši. Ali si se tako malo veronauka učil, da še ne veš kaj je smrtni greb? Studiraj raji kake grehe si takrat delal ko si podobro Kristusa iz križa vlekel in pravil, da hudiča v peč zapiraš, kakšen greb je le bil takrat ko si pravil da hudiču pišeš po denar; in takrat, ko si piščance klal pa si kričal po vasi da si nedolžno kri prelil. Studiraj torej pridno svoje grehe, potem še le druge; kajti pregovor pravi: Pometaj prvo pred svojim pragom, potem še le pred drugim.

Radinci. Sprejeli smo ta-le „popravek“ po znanem § 19. in ga objavimo: „Slavno uredništvo! Opipaje se na § 19 tiskovnega zakona zahtevam podpisani, da sprejemete v prih. štev. Vašega lista ta-le popravek: Ni res, da sem od očeta prevzel posestvo brez dolgov in da je zdaj zemljiška knjiga zamazana; res je marveč, da sem imel vsled prevzetja izplačati znatno doto in res je, da sedaj na prevzetih posestvih, kakor na poznejne prikupljenih posestvih, zemljiška knjiga niti za en vinar ni zamazana. Z odličnim spoštovanjem Jakob Zemlič.“ — Na prej ima bosoško naš dopisnik!

Radinci. Sprejeli smo ta-le „popravek“ po znanem § 19. in ga objavimo: „Slavno uredništvo! Opipaje se na § 19 tiskovnega zakona zahtevam podpisani, da sprejemete v prih. štev. Vašega lista ta-le popravek: Ni res, da sem od očeta prevzel posestvo brez dolgov in da je zdaj zemljiška knjiga zamazana; res je marveč, da sem imel vsled prevzetja izplačati znatno doto in res je, da sedaj na prevzetih posestvih, kakor na poznejne prikupljenih posestvih, zemljiška knjiga niti za en vinar ni zamazana. Z odličnim spoštovanjem Jakob Zemlič.“ — Na prej ima bosoško naš dopisnik!

Politični pregled.

Kmetje, varujte svojo živinorejo! Vlada že deluje na tihem, da bi si pridobila večino za pogodbo, ki jo je sklenila z rumunsko vlado. Skušala bode par kmetskih poslavcev na svojo stran pridobiti. Kajti ko bi vsi od kmetrov izvoljeni poslanci svojo dolžnost storili, bi bila taka nam škodljiva pogodba nemogoča. Kmetje morajo torej od svojih poslancev zahtevati, da ostanejo trdni. Vlada gre sicer prav previdno naprej. Doslej je dovolila rumunski državi za leta 1909 do 1917 uvoz zaklane živine in sicer 349.000 komadov govede, 810.000 komadov pršičev in 900.000 komadov ovc na leto. Že to je velikansko število. Ali mi vemo, da se bode to število vedno bolj zvišalo. Mi vemo, da je ta pogodba še slabša nego ona s srbsko vlado. Ako se sprejme v državnem zboru rumunsko pogodbo, potem se bode predložilo tudi še ednake pogodbe s Srbijo in Bulgarijo. Zato zahtevamo, da se v državnem zboru o vseh treh pogodbah naenkrat obravnava. Nasprotniki kmetrov trdijo, da se bode s temi nesrečnimi pogodbami poma-

glo naši eksportni industriji. Ali v najboljših letih (1891 do 1900) se je v balkanske drave komaj 6% skupnega našega izvoza izpeljavalo. To nima torej sploh nobenega pomena na! In za teh vlogih 6% naj bi mi kraljil kmetski stan? Ne! Torej, kmetje, na noge, brane se, dokler je čas, zahtevajte od svojih posamezov, da vas v resnici zastopajo!

8-urni delavnik. Ob priliki letošnjega pravljana 1. maja predložili so soc. dem. poslanci naši načrt za vpeljavo 8-urnega delavnika do leta 1916 naprej. Po tem načrtu naj bi vladal do leta 1912 le deseturni, do l. 1915 deveturni in po nekaj osemurni delavnik!

Slovenska visoka šola. Prvaški poslanci hočejo v državnih zbornicah obenem z ureditvijo naših italijanskih fakultetov zahtevati iz novega ustanovitev slovenske univerze v Ljubljani. Tej uspeši se pač malo meša. Res je namreč, da edini slovenski izobraženci sami javno prihajajo, da takto visoko šolo ni kulturnih predgovorov. Vstvarite torej v prvi vrsti te predpovej! Glejte, da ne bode toliko analafabetov med Slovencem! Glejte, da se ljudsko šolstvo izboljša! Potem bomo naprej govorili. Sicer pa vsa ta morda s slovensko univerzo ni drugačega nego v naših namene zlorabljenia stvar. Pesek hočejo potem moči trošiti. S tem, da vpijejo „dajte nam slovensko univerzo“, hočejo dejstvo prikriti, da je slovenski kmet vedno večji berač!

Naši dolgozi. V državnem zboru imel je državni napredni posl. Steinwender daljši govor, kateremu posnemamo sledeče zanimive stavke: Na leta 1903 smo na Avstrijskem napravili več kot 1.000 milijonov kron novega dolga. Mala Italija ima za svojo 9 1/4% no rento kurz 102, na komaj 96%. Ako pregledamo letošnji program, potem sploh vidimo, da smo že za 100 milijonov pasivni. K temu pridejo še troški za uredbe kakor dveletno vojaško službo, zavrnjanje, za aneksijo Bozne (12 milijonov) itd. Vse to je še premalo. Zdaj hoče vlada še ne davke vpeljati.

Nemški cesar na Dunaju. Te dni je bivala naša cesarska dvojica na Dunaju. Vršile so velike slavnosti. Bila je to krasna zahvala, ki je izreklo avstrijsko prebivalstvo nemškemu cesarju za njegovo odločilno pomoč v srbsko-avstrijskem sporu. Obisk nemškega cesarja je potrdil zvezo med našo državo in Nemčijo. Zato tudi ni čuda, da se skriti in odkriti naši avstrijski cesarji tako strupeno hudujejo nad našim obiskom. Tudi slovenski prvaški listi so obiskovali pokazali svojo pravo dušo in svoje način nasprotno prepričanje.

60 tisoč umorov. Mladoturški časopisi namajo odprtito, da se je v Anatoliji 60 tisoč ljudi pomorilo. Umori se pa še nadaljujejo. Vlada sklenila, da vsacega morilca takoj ustreli in tudi turski vrhovni cerkveni poglavari, saj jih dovoljujejo.

Dopisi.

Iz občine Radinske. Dragi „Štajerc“, huda nam preti tukaj; ne morem zamolčati, hočeš ali ne moraš imeti! Uskok Zemljč kot kandidat je zato birman v radinski gostilni. Dober mu želimo vsi Radinci; bila je prav toplo, vokovan urednik, to še ni vse. Tvoja kartača je premehka za občino Radince. Tu bi rabili novo metlico, da bi take gnušobe odstranila. Radnika je nedoleta hčerka prav klerikalnih stavov otroka h krstu, zadobljenega od svojega starega brata. Kaj rečete, dragi bralci, k temu? Če nis v resnici peša . . . Radinčan . . .

Iz Stoperc. Veseli nas, da je g. župnik morilno potovel po Francoskem in si ogledal tiste mesta, kakor nam je to razlagal dne 5. majja. Iz radovednosti bi ga prosili, naj nam prihodnje tudi pove in razloži dotične igre. Tudi pri ne dolgo osnovani posojilnici ima gospod zelo sitnosti, kjer nobeden, kdor „Štajerc“ ne dobi posojila na dobre poroke. Za dan toliko, prihodnjič več, G. župnik Keček, le naprej, gradiva dovolj! Naš zelo priljubljen „Štajerc“ si je z novim letom baje nove oštresti kratec pripravil . . .

Vojnik-Crešnice. Župnik Franc Ogrizek, večni občinstveni zraven pa tožitelj, je pred par tedni zopet tožil istega učitelja, kojega je ob službo

in kruh spravil, pri c. kr. glavarstvu v Celji, namesto pri c. kr. sodnji, na isto odprto pismo, v kojem ga učitelj za odškodnino mu oropane službe tirja. K sodnji si Ogrizek namreč ne upa več tožiti, ker tam je resnico in pravico že slišal, katera mu gre, zato pa še pri glavarstvu poskuša in išče po farizejski zvijači svojo „nedolžnost“! Pa kakor je lani navlašč cele dve urki pozneje k sodnji prisopihal, kakor že znano, se zadnjič na poziv k obravnavi pri glavarstvu niti prikazati ni upal!! — Drugokrat na morebitno tožbo pa tudi učitelj ne pride več. Iz tega pač vsakdo sprevidi Ogrizekovo predzernost, ki se opira na duhovsko moč in svetost, ker ja nima nobenega uzroka in nobene pravice do tožbe, a toži in toži pa le vedno naprej, ker se svoji zvijač najmanj ne sramuje, ter hoče s svojo trdoglavostjo vse zmagati in vsaki zid prebiti. Sv. pismo uči: Vsaka krivica se mora poravnati itd., to pa zadene Ogrizeka tembolj, ki bi moral lepi zgled dati, ker je razlagatelj svetih resnic!

Sevnica pri Zidanem mostu. Dragi „Štajerc!“ Moram ti nekaj tudi iz Sevnice naznaniti, kako se kaj naši rokodelski mojstri ravnajo. Piše se nam po novi postavi, da se morajo učenci strogo držati, ne samo v učenju, ampak tudi v djanju, ne pa po cele noči se potepati po goštinstvih in balih s harmoniko igrati. Pa to je ena stara pravda: Kakorši je kmet, tak je plug! Kakorši je mojster, tak je učenec! Ako mojster nima nobenega karakterja, ga tudi učenec ne mara pokazati. Ako mojster po cele noči s svojim učencem okoli kroka in eden drugemu cigare zažigata, seveda da, ne more biti drugače. Ja, ti učenec M. uči si rajši da bodeš znal ključek narediti in pa da boš znal pilo v roke prijeti in si rajši kupi kruha pa ne cigarete. Obžalujem in se mi tudi jako čudno zdi, da se naša obrtna zadruga nič ne briga, da bi se to predragčilo. Prosim Vas, kaj bojo pa drugi učenci rekli? Toraj vas opozorim vse tisti, kateri imate pri „freišprehing“ kaj za govoriti, da se taki fantje strogo pri pomočniški skušni v roke vzame, kakor postava govoriti. Tako priporoča Vam nas več mojstrov iz sosednega trga. Ako se Vas to ne bo nič prijelo, Vas bomo pa še prihodnjič drugače pokrati!

Sv. Barbara v Halozah. Kdo bi bil verjel, da bode naš g. župnik Vogrin miroval? Ko so se bližale volitve v okrajni zastop, koliko si je ta debeli gospod prizadeval, da bi prišel v odbor! Bil je tudi navzoč pri blagoslovjanju očiske steže (30. 6. 1907) in je slišal iz ust knežoškega očitno pohvalo g. Ornigu, načelniku okrajskega zastopa ptujskega. In sedaj ga je dne 16. 5. 1909 očitno v cerkvi med daritvo sv. maše v svoji razburjenosti radi kandidiranja za kmečko skupino, imenoval liberalca in odpadnika od Slovencev. Kakšen preobrat da strani duhovnikov proti vsemu kar je naprednega, in kdor ne voli njihovih pristava! Sramota, da imamo take duhovnike, kateri sejejo prepri na sv. mestu, pred izpostavljenjem sv. rešnim telesom. Vprašamo g. mil, knežoško, ali ima nalogo kod dušni pastir med službo božjo ko so nedolžni otroki čakali na prvo sv. obhajilo, dajati očitno pohujšanje z obrekovanjem zaslужnih oseb, in kaj si pri tem obrekovanju more nedolžna mladina misliti o duhovnikih kot dušnih pastirjev? Omenimo še koliko si je prizadeval za prosto točenje vina pri podružnici sv. Ani, in v tem oziru priejava procesije in volilne shode, ter prigovarja okoli cerkve gredoč: le pridite in pijte, imam dobro kapljico, medtem ko priporoča varčevanje na vso moč.

Št. Ilij pri Mislinji. Dragi „Štajerc“, mi ti moramo zopet nekaj zanimivega iz našega žlahtnega št. Ilij pod Turjakom naznani, ker prišel bo čas k volitvi. Seveda šlo je tudi tukaj tem našim nasprotnikom za grlo in si niso znali drugače več pomagati kakor v nedeljo 2. majnika t. l. v neki tukajšnji gostilni kakor nam je znano brez gostilničarjevega dovoljenja in velikanski shod izkliscati in bil je pa prav slab obiskan, ker si tu naši črnuhi niso upali potpreje razglasit kjer so se bali da bi jim šlo potem kakor lansko leto, prav daleč okoli znano. Kjer pa mi nepotrebujemo takih ljudi za našega kandidata, mi potrebujemo kmeta, kjer kmetu so znani naši krvavi žulji in naše skrbi, kako naj pridelamo za davek in za druge reči, za-

toraj naša dolžnost nas tirja da se poteguje mo in mi bomo volili kmeta. Naši nasprotniki nas pa le preganjajo kakor lesica kokoši na polju. Za danes dovolj, prihodnjič dalje od teh kokoši in lesjaku v. Več prijateljev.

* * *

Jesenice na Gorenjskem. Dne 9. majnika t. l. imela je tu „Narodna delavska organizacija“ iz Ljubljane javni shod. Govorniki bili so dr. Oražen in tržni komisar Ribnikar. Vstanovil se je pripravljalni odbor in so bili v tega imenovan: Dr. Kogoj, Alojzij Schrey, Anton Trevn in Lovro Hummer, sami pristni prijatelji tovarniškega delavstva! K tej novi „Organizaciji“ pristopijo menda tudi vsi člani katoliškega delavstva društva, ker se gre tu za liberalizem in narodni obstanek na Jesenicah. — Tega toraj tudi prav prisrčno pozdravlja fajmošter Zabukovec! — Vstanovitelj „Jesenškega Sokola“ gospod profesor Pretner iznaljil je „Sokole“ iz njegove dvorane. G. Pretner je pristolpil k soc.-demok. zvezni in je imenovan načelnikom te. Dne 16. t. m. napravilo je katoliško delavsko društvo tombolo, ker so te čedni patrijarhi že v drugič pozabili tombolo finančni oblasti naznaniti, bode zopet občutno kaznovani. Iz same grde politike so pozabili Kristusove besede: „Dajte Bogu kar je božjega in cesarju kar je cesarjevega“. Menda bode pane Zabukovec še kmalu ocenil pozabil! Pa saj ne bi bilo čudno, ker je mož s politiko tako preobložen!

Koliko velja prisega?!

Odprto pismo.

„Prisegam pred Bogom, vsegamogočnim, vsevedočim, čisto prisego“ . . . s temi besedami pričenja formula sodniške prisega. S prisego se zaveže dotičnik pred Bogom in sodnijo, da bode resnico in le golo, čisto resnico govoril. Kriva prisega je po naukah naše vere smrtni greh. Postava pa smatra krivo prisego za goljufijo in jo kaznuje s težko več mesečno ječo. Ali — koliko ljudi je, ki se danes še bojijo smrtnega greha? Dobijo se katoliški politikasti, ki smatrajo krivo prisego celo za dovoljeno sredstvo, ako se z njim škoduje političnemu nasprotniku. In postava je — kruljeva, zastarela. Glasom besedila sodniške prisega bi se moral ob pričevanju le gotovo resnico govoriti. Tu bi ne smejo veljati besede kakor „meni se zdi“, „menda“, „približno tako“ itd., veljati bi moralna le beseda „tako je bilo in tako“. Postava pa žalibog zasleduje in kaznuje le tistega krivoprisežnika, kateremu se more dokazati, da je nalašč, hotč, pod prisego neresceno govoril. Zato je število krivih nekaznovanih priseg tako velikansko . . .

O tej stvari hočem povedati nekaj zanimivih slučajev!

Po septemborskih izgradilih so se navalili prvaki vseh strank z vso strupeno jezo na mojo osebo. Najprve so mi pošiljali kar na tucate grozilnih pisem in „smrtnih obsodb“, s katerimi sem si seveda doma le fajfo prizgal. Ko jih to ni pomagalo, napravili so več ovadbi pri sodniji. Najprve so me tožili pri celjski okrajni sodniji, češ da sem metal kamenje v šipe prvaške tiskarne. To je hotel videti neki prvaški zagriženec. Jaz sem imel nad 20 prič, ki bi vsi kot en mož pod prisego potrdili, da je to popolnoma neresnično. Zato je padla ta tožba v vodo . . . Še bolj zanimiva je bila druga tožba. Prvaki so me naznani, da sem hotel s palico uderiti v ptujski „narodni dom“ in da sem bržkone šipo v tamošnjih vratah pobil. Pozneje so tej ovadbi še drugo dodali, češ da sem na kolodvoru vplil: „Hauts die Hunde nieder!“ Tožba je tekla in, ker se pri prvi obravnavi ni mojih prič zaslil, bil sem obsojen na 7 dni zapora. Okrožna sodnija je to sodbo razveljavila. Pri drugi razpravi sem bil zaradi „narodnega doma“ oproščen, zaradi klicanja na kolodvor pa na 30 K globe obsojen. Ta obsoba je zdaj potrjena in zato lahko o nje svoje mnenje povem.

Pravzaprav o sodbi sami ne mislim govoriti. Pač pa o pričah in mojih nasprotnikov. Nasprotni moje priče so bile: krčmar „narodnega doma“ Šribar, njegova nadlebnuda hčerka, železniški urednik Gregorka, neki hlapec in posojilniški pisar Babič.

Kako je ta gospoda pričala? Ena priča je rekla, da sem imel železno črno palico s srebrnim držajom. Druga priča je rekla, da sem imel rjavo (potem zopet rumeno) palico. Krčmarjeva nadležna hčerka je pričala, da sem imel „blond“ palico z železno špico. Potem je zopet krčmar pričal, da nisem silil v sobo, da nisem prestopil praga, da je lahko vrata zaprl. Uradnik Gregorka je pričal, da sem držal palico v desni roki po koncu; trdil je, da njega nisem hotel udariti. Krčmarjeva hčerka pa je trdila, da sem imel palico doli in sem hotel z njo Gregorko v noge suniti; rekla je tudi, da bi ga bil sunil, ko bi ta ne skočil proč. Od tega pa Gregorka ni nič videl; sploh je bila ta komaj dve peti visoka frajlica za velikim svojim očetom in je seveda vse bolje videla. In tako so pričali naprej, eden proti drugemu... Vse to se ni zgodilo v kakšnem gostilniškem pogovoru, temveč pred sodnijo, pred kručifiksom, pod prisojno! Jaz trdim torej, da se je m o r a l a t u k a j i z v r s t i t i **hotè ali nehote kriva prisega!** In pri tej trditvi ostanev. Kar se mene tiče, je 4 mojih prič pod prisojno potrdilo, da dotedni dan sploh palice imel nisem. In za to dejstvo imam še lahko 20 prič na razpolago. Tako stoji stvar. Bil sem zaradi tega do godka oproščen, ali meni nasprotne priče so dokazale, kako lahkomiseln, brezvestno s e i g r a j o s p r i s e g o ! In ta madež jim ostane na čelu! Istotak je drugi slučaj. Pisar Babič je trdil pod prisojno, da je stal na kolodvoru 10 metrov od mene, da je bil velik ropot, da me je videl in tudi g. Melzerja in da me je slišal vpiti preje imenovane besede. Res pa je, da g. Melzer takrat ni bil pri kolodvoru, da je t o r e j Babič pod prisojno hotè ali n e h o t e n e r e s n i c o g o v o r i l . Res pa je nadalje, da je prisojil 4 mojih prič, da jaz dotednih besed nisem izustil. Moje priče so stale vse poleg mene in bi morale besede slišati, preje nego 10 metrov oddaljeni Babič. Jaz trdim torej, da je tudi Babič pod prisojno krivico trdil, ne vem, ali nalašč ali pa bona fide.

To sem hotel še povedati. In zdaj vprašam vso javnost: na kateri strani je resnica in pravica? **Koliko velja prisega pri pravakih?**...

Bil sem obsojen na 30 K globe. Ali moja vest je čista in nikdo mi ne more očitati, da sem pod prisojno neresnico trdil. To mi zadostuje. Ako pa omenjeni gospodi kaj ni prav, n a j m e t o ž i . Pred sodnijo budem dokazal, da se je v moji tožbi pod prisojno neresnico trdilo...

V Ptuju, maja 1909.

Karl Linhart, urednik „Štajerca“.

Novice.

Prijateljem in dopisnikom! Vsled deželnozborskih volitev smo morali zadnje tedne mnogo družega gradiva odložiti. Kar se bode dalo še porabiti, prinesli budem v prihodnjih listih. Na vsak način nam naj dopisniki in čitalci to z ozirom na velikanski boj, ki smo ga morali votiti, oprostijo!

Ali so velezdajalniki? Prvaška gonja, ki je v vsjem bistvu protiavstrijska in velezdajalska, rodila prav čudne uspehe. Celo šolarji so že prepričani, s to hujskarijo. Tako so pričeli te dni v Ljubljani srednjošolci nositi balkanske „fese“, kakor se jih nosi v Srbiji. Baje se jim to niti prepovedalo ni. Manjka le še, da se prične v ljubljanskih šolah srbsko himno peti!

Ruski prijatelji. Češki poslanec Kloufač na znanja, da bode te dini zopet odpotoval na Rusko in pripravljal vseslovanski kongres. Pri temu je dvoje zanimivo: Prvič to, da je na Avstrijskem mogoče, da se kar očitno velezdajalske težnje podpira. In nikdo ne skrivi temu velezdajalskemu Kloufaču niti lasu. Na Ruskem bi takega človeka že davno obesili, kateri bi si predbrznil ruvati proti državi. Drugič pa je zanimivo, da je ta Kloufač prijatelj in bratec naših prvaških poslancev, ki sedijo v državnem zboru v eni zvezi z njim. Povej mi, s kom občuješ in povedal ti budem, kdo da si. Kdor je prijatelj velezdajalcev, ta je tudi sam ednak.

Naši davki za kranjske hujškače. Omenili smo že svoj čas, kako grozovito velike svote iz

državnega denarja se meče vedno lačnim Kranjem v žrelo. Kranjska dežela je popolnoma zadržana in tako morajo vse druge dežele zanj skrbeti. Lahko trdimo, da se naše davke v veliki meri edino za kranjsko huskarijo porabi. Zdaj je zopet dobila ljubljanska „zadružna zveza“ 18.000 kron državne podpore. Poleg tega se je dovolilo še za neki tečaj 4.000 kron podpore. Svete so velike. Ali človek bi vendar nič ne rekel, ko bi se ta denar tudi res za kranjske kmete porabil. Ali za klerikalno „zadružno zvezo“ se skrivajo prvaški hujškači, kateri prirejajo s temi državnimi podporami politične tečaje. Z državnim denarjem se vzgaja na ta način protiavstrijske hujškače, ki razstirajo potem kranjsko gonjo po Štajerskem in Koroškem. Temu mora biti pač enkrat konec. Kako pridejo štajerski in koroški davkoplačevalci do tega? Ali je vladar res slepa? Ali ne vidi to očitno zlorabo državnih denarjev? Nam se vedno večje davke nalaga, tako da jih že več nositi ne moremo; porabi se pa ta denar za panskavizem, za gonjo in hujškanje. Res žalostno!

Nemška kultura. Znano je, kako prvaki so vražijo Nemce in vse, kar je z Nemci v zvezi. Brazilijanski učenjak Candita Jura pa sodi o Nemcih tako-le: „Germani so pričeli velikanski boj za versko prostost. Germanci pa je tudi boj za politično prostost, kajti pred francosko revolucijo so se borile 3 germane države (Holland, Anglia in združene države) zanj. Velike uredbe, kakor uprave, porotne sodnije so prišle od Germanov. Nemec je podal svetu venljivo darilo tiska. Germanci modrijani kakor Bacon in Kant sta dosegla najvišjo človeško inteligenco. Kaj bi še govorili o velikanski nemški kulturi in znanosti! Germanci profesorji potujejo po svetu, ravno tako kakor njih mirni delavci. Na drugi strani preplove germana industrija in trgovina vse dežele sveta v vedno večjem napredku“... Tako sodi tuji učenjak o Nemcih. In naše kmete učijo prvaški zagrizenci, da so Nemci sami divjaki!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Mi gremo naprej! Kako so nas naši liberalniki in črni naprotvni smešili, češ da nismo nobene moči in da ne pomenimo nič. Volitev so pa vendar vse kaj drugačka pokazale. Mi nismo napravili nobene posebne agitacije. Poslali smo edino par letakov na naše zaupnike. Druzega nič. Mi tudi nimamo v vsaki fari fajmoštje, kaplane ali učitelje, ki bi za nas agitirali. Ne, zanesli smo se edino na zdravi um kmetov. Piredili smo vse skupaj le troje malih zaupniških shodov. Liberalci in klerikalci pa so imeli v vsaki vasi svoje shode. Izdali so bogye koliko tisočev letakov in listov in plakatov. Pa vendar smo naprednjaki dobili dovolj veliko število glasov. Zanimivo je še to-le: V splošni kuri, ki je volila 7. majnika, mi sploh nobenega kandidata postavili nismo. In vendar je dobil n. p. župan Ornig v raznih občinah ptujskega okraja prav lepo število glasov. Na pristaš Domink Koser tudi ni v splošnem razredu kandidiral. Vendar pa je dobil čez 800 glasov. To je dokaz, da so kmetje hoteli demonstrativno pokazati svoje napredno mišljenje. Cast in hvala tem prepirčanim kmetom!

Dr. Ploj „auf der Walz“. Prijatelj nam piše: Vi, gospod urednik, ste pa res brezrčni človek. Povej mi: zakaj pa pravzaprav našemu štajerskemu hofratu dr. Ploju ne privoščite mandata? Mož se je vendar v potu svojega obraza trdil, da bi zopet v deželnem zbor zvezel. Po vodi in v prahu je iskal pristaš ter volilcev in ko bi imel „luftbalon“ na razpolago, zletel bi v zrak in iskal volilcev. Sam sem ga videl na lastne oči, kako se je trdil. Po celi ptujski okolici, zlasti pa na mestnem vrhu, je hodil od hiše do hiše kakor hodijo vandrovci. Imel je tako mili obraz kakor sveti Nef, ko so ga pagani matrali. Od hiše do hiše je tekel ta vborgi hofrat in prosjačil tako rekoč s klubkom v roki za glasove. Spremljal ga je pa njegov zvesti sluga penzioniran šolmašter in nepotrenji krčmar Zupančič. Bila sta kakor dvojčka in žalostno jima je visela glava navzdol kakor zveneli solnčni roži. Tako sta vandra... Revezha! Ko bi imeli le majhen čas, bi se nam obadvila smilila. Kajti ves trud je bil zastonj. Zastonj sta znulača toliko podplat, vse zastonj, zastonj. Oh ti nehvaležni svet,

ki je Ploju tako hudo vrata deželnega zbor pred nosom zaprl!

Pri ožji volitvi Kral-Hrvatek, ki se je vršila predpretekli petek, bil je izvoljen socialdemokratični kandidat učitelj v pokoju Horvat. Zanj so glasovali namreč tudi vsi slovenski prvaški volilci liberalni in tudi klerikalne stranke. Liberalci sicer zdaj trdijo, da klerikalci tega niso storili. Ali izid volitev, zlasti pa razmerje glasov posameznih krajih je dokaz, da so klerikalci v ramenih tistem veseljem Horvateka volili kakor liberalci. V Ptuju smo videli na lastne oči možnarje in Horvateka glasovati. Zanimivo je to na vsi način. Klerikalci vedno tulijo o „brezvervrst“ zdaj so pa ravno Horvateka volili; ta Horvatek ni samo socialist, temveč bil je svoj čas razveden zaradi svojih svobodnih protiklerikalnih misij zasedovan in vpokojen. Klerikalci so zakrivali, da je prisel Horvatek v penzijo in da je prišel v deželni zbor. To je na vsak način vredno napisati. Sicer pa že itak vemo, da je klerikalci vsako sredstvo dobro došlo. Tej črni gospodi so vedno za nadvlado in mi se le veselimo, kako bodo klerikalci zjali, ko bodo izvoljeni Horvatek njih nazadnjaščvo bičal. Kar se pa prvaški liberalonovi tiče, nimajo ti ljudje sploh nobenega pomena več. Čaka jih politični grubini — upnik!

Kranjci, pravi, pristni Kranjci so se pojavili po spodnjem Štajerskem, kakor se pojavitvijo vinski kuga. Naši klerikalci so namreč v zadnjem deželnozborskem volilnem boju poleg koroškega orglarja Grafenauerja tudi celo vrsto kranjskih hujškačev na pomoč poklicali. Tako je teh pritepljenec kar mrgole; kamor je človek pljuval, zadel je ob kakšnega klerikalnega agitatorja in Kranjske. Med drugim se je pojavil tudi kraljan dr. Lampe, majhen kot palček in ježičen kot batajlon tretjalk. Ta možicelj, katerega so v Ljubljani že iz shodov metalni, da je misli sam, da je žoga, prirejal je po Štajerskem shode. Se prabolt, — ali so štajerski klerikalci res sami tako zabiti, da se ne upajo niti analfabetov nespridobiti, ali kaj?! Doslej smo dobivali po Štajerskem iz Kranjskega le suhe klobase in klobase sami smo bili zadovoljni. Zdaj pa nam se pošiljajo kruljave farške agitatorje. S temi pak nismo zadovoljni in pognali jih bodemo prav odločno čez mejo.

Babič in Jura. To je parček, kaj? Nas ljudi ptujski Jura nam ne sme zameriti, da ga v eni sapi z Babičom imenujemo. Mi dobro vemo, da je Jura fejt dečko, ki ima lepo srebrno koton na uru. Tako velik in debel sicer ni, kakor pisar Babič od ptujske posojilnice. Zato pa zna Jura harmonike igrati. Babič pa niti na bogen ne trobi. Babič zna k večjem na metlo piskati in to se je baje od profesorja Zelenika naučil. Zato pa imajo Ptujčani Juro veliko rajši nego Babič. O Babiču se ve mnogo povedati. Pozabilo se tudi še ni, da je ta veliki slovenski vojskovojev svoj čas prav rad nemški kruh pri nemški advokatih služil. Jura pa igra svojo harmoniko in je „internacional“. To je razliko med tem dvega gospodoma. Luštno pa je, kadar se Jura in Babič srečata. Bilo je pred kratkim enkrat po noči, ko je korakal pisar Babič malo natrak proti domu. Hudobni ljudje pravijo, da se mu noge malo podtikale. Pa to nič ne dema, kajti baje se je tudi to od profesorja Zelenika naučil. Ko pride Babič v potu svojega obrana do mostu pri Čehu, zagleda neko osebo. Kdo je bil? No, Jura, naš Jura je korakal, harmoniko čez rame, proti domu. Babič ga ostari in pravi: „Ti Jura, koga si ti volil, povej?“ — Jura pogleda pisarja prav zaničljivo. Misli pač: vsak šribar me že nagovori. Potem mu odgovori kratko a jedrnatno: „Šmek!“ — Ali Babič mu je grozil: „Zdaj moras Horvateka voliti, drugače se ne smeš prikazati v nobeni slovenski gostilni...“ Ej, ej, pisar Babič, ali ne veste, da imamo postavo, ki velja še za večje gospode kakor ste Vi? Jura bi imel čisto pravko bi Vam takrat harmoniko na glavo vrgel, samo harmonike bi bilo škoda, Vaše glave pa res ne. Jura je le rekel: „Šmek!“ In še naprej. Babič tudi, pa ne tako ravno kakor Jura. „Šmek“, Babič, „šmek, šmek.“

Zakaj vera peša? Mi smo že opetovanili in dokažali, da so tisti gospodje, ki bi morali biti pravi zastopniki vere in bi morali kot taki v prvi vrsti sami verske zapovedi izpoljevati dostikrat se nam prav sraje je dalo penega s gov rog namreč šarlaha cesarjeva daj sklzanjo s s t. m. Izborna maša! Mašo od imela bni se bralstva tudi na cesarja, napram dal? Al kvema o monstra da je te solo ni peša, k pavajo Kie Janez S nam je da se tamšnji nam piše več napud Si naučil a pisma I seveda, s takim temu z sramota otroka Janez, Sv. zadevam vor je sr. Len bor. Kl tudi zr niso do samega in pisar kakšno da št. Izvoljen napredr selje je volitev ponovit zmagali splošno Vidite, — V zelo ne volijo č agitator Koser, s svojo demovo več po da je I loval, I proti v menda seveda bila ce cijo v od km božji b da je , nost b nimam zaradi Ali m agitiratnikov, vere na to stvari

Iz Konjic. Za župana je bil zopet naprednjak g. Fr. Kovatsch izvoljen. Podžupanom je bil izvoljen g. K. Wesenschegg, obč. svetovalcem pa g. H. Baumann. Čestitamo!

Pozor pri denarju. Na sejmu v Ehrenhausnu izdalo se je ponarejeni 50 kronski bankovec, ki je za par milimetrov manjši kakor pravi. Pazite na denar!

Nogo zlomil se je gostilničar Joh. Tausendschön v Strassu, ko je šel v svoj vinograd.

Vlom. Iz sv. Barbare v Halozah se nam poroča: Danes v sredo po noči vломili so neznani zlikovci pri usnaru g. Primožiču. Spod grebli so zid in ukradli usna v znesku čez 1000 krom. Zločince se doslej še ni dobljalo.

„Bušenšank“ otvoril je v Karčevini pri Ptiju g. Josef Kollenz. Vino je prav izborna kapljica.

Vlak ubil je delavca Zwielaga pri postaji Spielberg. Umrl je v mariborski bolnici.

Iz Koroškega.

Cenjeni odjemalci! Volilni boj na Štajerskem je rabil toliko prostora v „Štajercu“, da smo morali v zadnjih številkah novice iz Koroškega malo skrajšati. Zdaj so volitve končane in s prihodnjo številko bode list zopet navadno obliko imel. Prosimo tudi koroške gg. dopisnike, da nam zopet redno pošiljajo svoje spise.

Orglar Grafenauer avanza v z všakim dnevom. Najprve je bil navadni orglar, potomec iz Bavarskega priomane nemške družine. Potem je nakrat začutil svoje „slovensko“ srce. Pečal se je s „slovenstvom“ tako močno, da so ga končno vtaknili zaradi suma veleizdajstva več mesecov v preiskovalni zapor. Potem se je izkazala njegova nedolžnost in bil je zopet orglar. Ali politiko ni pustil. Babil se je z njo vedno in povsed. Nekateri pravijo, da je kot političar lažje svoje orgle prodajal in da je ravno zato tudi hud klerikal. No, potem je zlezlet ta orglar v državnini in deželnini zbor. Ali tudi vse te lovorike mu ne zadostujejo. Doslej je osrečeval edino koroško deželo. Zdaj pa so mu postale meje Koroške pretesne in zato je priromal nakrat na Štajersko. Brez šale! Pri zadnjih deželnozborskih volitvah na Štajerskem je prišel tamošnjim črnih orglarom Grafenauerom na pomoč. Pridrel je po celiem Štajerskem več shodov, na katerih je štajerske kmete učil, kako da naj volijo. To je pač vrhunec nesramnosti! Štajerski kmeti se lepo zahvalijo za Grafenauerjeve nauke. Pognali so ga tudi prav neprijazno iz nekaterih krajev in tako bi Grafenauer še nadalje Štajerce nadlegoval, potem se mu zna kaj neprijetnega dogoditi. Grafenauerja niti koroški kmetje ne marajo, ki ga vendar dovolj dobro poznajo. Še manj ga marajo štajerski kmetje, kateri imajo dovolj domačih žegnanih in nežegnanih hujškačev. Pane Grafenauer, ostani tedaj raje doma, kajti sedne dežele ne potrebujejo takih modrijanov.

Iz Prevalja se nam piše: Naš kaplan Sekol je prišel pred kratkim časom k enem prav počitniku. Ta gospod pozdravi posestnika in ga vpraša: Kako vam pa gre? Pobožni mož mu odgovori: gospod, čist zan drek. No, no pravi kaplan v svojem debelem glasu, vojska je pri kraju in časi se bodo zdaj zboljšale. Posestnik mu odgovori, sem v časopisu bral. Kaplan ga vpraša, kaj pa berete za ene časopise, odgovorju mu pobožni mož, jaz pridev v gostilno in priberam nemške časopise, te prinesejem veliko novega, berem pa tude „Štajerca“, ko ga dobim od mojega soseda. Ko kaplan sliši besedo Štajerca, je vstrmel kakor bi bila strela vrezala po njim, postal je kratek čas mutec in ko pride k sebi, reče kaplan temu možu: vsak kristjan mora imeti doma časopis „Mir“. Ta posestnik se ne vstraši kaplana in mu reče naravnost: na, na, „Mir“ je prepis, in je odšel iz sobe, ter pustil kaplana samega in ko ta posestnik ne pride nič nazaj, je mogel voziti ta kaplan zopet v farovž, ter ni prodal Mirovo blago.

Otvoritev taverske železnice. Dokončali so južno rambo taverske železnice; s tem je dokončan ves železniški program iz l. 1901. Prometu se ima oddati edino še sicer že zgotovljena proga Gastein-Spitäl, ki je 50 km dolga. Na tej progi leži tudi 8.560 m dolgi taverski tunel. Ta proga pride v Malnicu na Koroško. Proga je krasna. Od Salzburga do Trsta se bode v 9 $\frac{1}{2}$ ur prišlo.

Samomor. Obesil se je v okolici zgornje Bele

halpec Josef Steiner. Vzrok samomora je žalost zaradi smrti nekega tovariša.

Uboj. Floser Wallner v Fregantu je dva tovariša z nožem napadel in oba težko ranil. Eden ranjencev je že umrl. Divjaka so zaprli.

Rak na sadnem drevju.

Kakor vinska trta, tako ima tudi sadno drevje dandanes nebroj živalskih sovražnikov in raznih bolezni. Zato pa moramo s posebno pazljivostjo slediti vsaki novi bolezni, da se po možnosti že v kali zadrži. V ta namen se je v zadnjem času na Dunaju ustanovil poseben zavod, ki ima namen, natančno proučevati vsako tako bolezno, ter čimprej iznajti pravo sredstvo proti njej. Ta zavod nosi naslov »c. kr. kmetijsko bakteriologiski zavod za varstvo rastlin na Dunaju, II/1, Trunnerstrasse 1« in se v njem v zmislu člena II. drž. zakona z dne 2. oktobra 1865 občuje poštno prostoto. Zavod da vsakemu, ki mu pošlje sumljivo bolezno, na ogled, brezplačno vsakojaka pojasnila.

Rak na sadnem drevju pa ni nova, marveč prav staro, povsed bolj ali manj znana bolezzen, zlasti kjer se goji največ jablanovih dreves.

Ker se je ta bolezzen v zadnjih letih posebno v nekaterih krajih tako razširila, da preti nekatere jablanove sadovnjake popolnoma uničiti, in ker to bolezzen večina naših sadjarjev nekako ravnodušno prezira, ker ne ve, da si more stem napraviti veliko škodo, smatram za potrebno, da to bolezzen nekolikor natančnejše opisem.

Kako se rak pojavi. — Rak napada razna sadna drevesa, toda najbolj jablane. Rak razločujemo dvoje vrst, in sicer zunanjega in notranjega. Zunanji rak prične razjedati kožo in deblo od zunaj ter napravi neko črnasto izdolbino. Iz nje se prične večkrat cediti neka smrdiliva tekočina. Notranji pa razjeda znotraj ter dela večje ali manjše zaprte izbuhnine ali bule na zunanjem stran.

Rak napada mlada, in starata drevesa, in sicer se naseli na vseh drevesnih delih.

Vzroki te bolezni. — Najrajsi se rak napravi tam, kjer se drgneta dve veji, ali če je bilo drevo drugače močno ranjeno, bodisi s kakim orodjem z lesom po kravji uši itd., ali pa da je bilo ožgan, zapenčeno, odnosno mrzlo. Če se ranjeni deli počasi celijo, se med tem časom navadno tudi naseli rak. Nadaljnji povzročitelji raka so: slaba, mokrotina, izpita, trda zemlja, takoj da se drevo le počasi razvija, cepljenje močno rastopi vrst na prešibko rastoče divjake in nasprotno, torej nepravilen tok soka itd. Rak se tudi prenaša z drevesa na drevo z bolnimi, že napadenimi cepiči.

Odzdravljanje in odstranjevanje te bolezni. — Če nam je vzrok te bolezni znan, potem se da temu lahko in kmalu odpomoči. Slabo, odnosno močno rastopi vrste je podlogi primerno nad zdravim delom precepiti, pregoste veje odstraniti, preveliko vlago po možnosti odpejati, slabo zemljo okoli drevesa z boljšo nadomestiti ali z gnojenjem zboljšati. Začetne rane se kmalu zopet zacelijo, če se namažejo z nekoliko gorkim katranom ali karbolinejem, zlasti če se prej rana z nožem izreže, kar je vsekakor priporočljivo. Poslednje delo se more seveda izvršiti le pri manjših, finih vrtnih drevesih, ker drugače tako ravnanje povzroča prevelike stroške, pač pa se manjše s karbolinejem hitro zvrši in je ceno. Kdor more, da večje rane s cementom ali z malto zapiče.

Priporoča se nadalje puščanje soka. V tem slučaju se koža prerezje podolgom 3 do 5 krat na okrog, in sicer kakih 20 cm pod in nad napadenim delom. Prav močno napadeno dreveso je pa najbolje popolnoma odstraniti, zlasti če so pregosto posajene, ter vse sežgati, da se razsirjanje po zmožnosti omeji.

Če je raku vzrok slaba zemlja, se taka drevesa, če so mlada, drugam, v boljšo zemljo in lego presade, dotični prostor pa z drugim, tej bolezni nepodvrženim drevjem zasaditi.

To naj si zapomnijo posebno oni posestniki, ki imajo svoje sadovnjake ob rekak in cestam, kajti ondor se opaža največ rakanjih dreves.

Fr. Gombač.

Gospodarske.

Katero umetno gnojilo je boljše, kajnit ali kalijeva sol? Pri nas se je kajnit tako priljubil, da ga gospodarje raje naročajo kakor kalijev sol. Zato je važno vprašanje, katero gnojilo je več vredno. Kajnit je ceneje, tako misli eden in drugi; za tisto ceno se ga dobiti več dobri kakor kalijev sol. Res je to, ali to je navidezno. V resnicu je kalijeva sol ceneja. Pri gnojilih ni gledati namreč na skupno težo, ampak na množino redilnih snovi, ki se notri nahaja, ker le ta ima vrednost in le ta se plačuje. Res nas stane po navadi 100 kg kalijeve soli K 13/50, kajnit pa samo K 6/50, ali za to ima kalijeva sol 40 kg kalija v sebi, dočim ga ima kajnit samo 12 $\frac{1}{2}$ kg. Če preračunamo, koliko nas stane 1 kg kalija vidimo, da nas stane v kalijevi soli blizu 34 v, v kajnitu pa 52 v. Ker ima kalijeva sol trikrat toliko kalija v sebi, je treba trikrat manj. Če rabis za 1 ha 40 kg kajnita, potrebuješ kalijev soli v večjemu 150 kg. Seveda je pri teh gnojilih gledati tudi na težo zemlje in na njeni vlažnost. Kajnit deli zemljo bolj težko in vlažno, zato se kajnit bolj priporoča za lahko in srednje težko in bolj suho zemljo. Kalijeva sol je pa dobra za težko zemljo.

Otrobi niso za praseta. Odstavljenim prasetom ni dajati ne rženih ne pšeničnih otrobov, ker se enim in drugim pripisuje, da lahko povzroči hromoto pri pra-

Katera žena ali dekle? 170

si hoče lepo blago za obleko in
nove sorte terpeči svilni robec ku-
piti, naj gre v novo veliko trgovino

Johann Koss,
Celje.

Puške!

muster od K 26—, flibert-puške od K 8·50,
štote od K 2, samokresi od 5—. Popravljanje
po ceni.

Cenik s slikami franko.
F. Dušek, Opočno
št. 104 a. d. Staatsbahn, Böhmen.

Varstvena marka „Anker“
Liniment Caspici comp.
nadmestno za
anker-pain-expeller

Dr. Richter-Jeva apoteka „zlati lev“
v Pragi, Elisabetstr. št. 5 nov.
Razpoložja se vsak dan. 690

majerski ljudje

ki znajo dobro molziti, proti 80 K plače in de-
putat za gospodarstvo z mlekom se isčejo. Vpraša-
se pri graščinskem oskrbniku „Burgmeierhof“
pri Mariboru.

Štiri tedne na poiskusnjo

in ogled razpošiljam svoja
kolesa (bicikle) proti pov-
zetju. Deli koles čudovite
ceno in dobro. Cenik s slikami franko!

Franz D U Š E K, tovarna koles, Opočno Nr. 103
v d Staatsbahn, Böhmen.

Pooblaščen in zaprisežen civilni geometr

Richard Stiger

v MARIBORU, Tegetthoffova cesta 44

se priporoča za vsa dela, ki spadajo
v stroko merjenja zemljišč kakor so:
delitve zemljišč, omejitve, do-
ločitve mej, združitev zemljišč,
zravnjanje zemljišč, meritev zemljišč
za železnice, ceste, mostove.
Zmeri tudi manjša posestva, kakor
cele občine, lovška okolišča,
dela načrte stavb in drugih pred-
mijav.

Prisporočam
za spomladansko sezijo
izgotovljenih oblek
za gospode, dame, dečke, deklice in
otroke

v najmodernejsih vzorcih in kroju, po zmerno nizkih
cenah

Johann Koss, Celje
na kolodvorskem prostoru na voglu hotela (Stadt
Wien).

Original „Johnston“ amerikanske

mašine za žetev

mašine za travo,
žitje in vezanje,
za obrajanje
mrve, grabljenje
mrve, mašina za
pripravo krmne,
zelepilni, vinske
prese, sadne prese,
grozdni mlini,
grozdni reberjeri

in vse druge kmetijske mašine izdelujejo in oddajajo v znano
prvo-razredni konstrukciji specjalne fabrike

Franz MELICHAR, Rudolf BÄCHER
Dunaj III/2, Löwengasse 37.

Natančni ceniki zastonji in franko.
Isče se solidne zastopnike in naprej-prodajalce.

180

Gumi

za zeleno cepljenje (Rebengummi zur grünen Veredlung) najizvrstnejši prima vrste, garan-
tirano blago, priporočata cenjenim odjemalcem
Brata SLAWITSCH v Ptiju.

309

na kolodvorskem prostoru
na voglu (Stadt Wien)

170

veliko manufaktурно
trgovino

Johann Koss, Celje

priporočamo zaradi njene solidnosti in nizkih cen najtoplješe.

Hiša

na samem stojča, enonadstropna, skoraj
nova in zelo dobro zidana, ob zelo prometni
cesti v Brežicah na Savi z 10 sobami,
4 kuhinjami, 2 kletima, velikim dvorom, 2
drabambama za drva, studencem, lepim vrtom
in zelenjavjo ki lahko tudi služi kot stavišče.
Ta je za vsako obrt sposobna ali za pro-
dajalico, tudi za penzioniste; samo petnajst
minut do železniške postaje. Proda se radi
selite pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji.
Te se izve pri g. Neuhold, hotelirju v Slov.
Bistrici.

Stanovanje

se da v najem v občinski hiši na Bregu pri
Ptuju; posebno pripravno je za obrtnika (kro-
jača i. t. d.).

Občinski urad Breg pri Ptaju.

Za sv.birmo

Vam priporočamo lepe novosti blaga. — Potrudite se v našo trgovino, našli boste lepe, frische
reči za male in velike.

Za obleko, posebno za belo, imamo veliko za
izbrati; tako tudi za fante. — Nadalje lepe
kranceljne, svilne panteljne in špice.

Stem se Vam priporočamo

L. F. Slawitsch & Heller

trgovci v Ptiju (na Ferschovem)

293

Meščanska parna žaga.

Na novem lenthrem trgu (Lendplatz) v Ptaju
zraven klalnice in plinarske hiše postavljena je
oc nova parna žaga vsakemu v porabo.
Vsakemu se les hodi, itd. po zahtevi takoj raz-
žaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in
spahati i. t. d.

SINGER „66“
SINGER
Mašine
dobite edino v
naših zalogah.

Vozički za otroke
za kron 12·—
" " 14·—
" " 16·—
" " 18·—
" " 20·—

in še finejše vsake vrste v novi veliki
trgovini

Johann Koss, Celje
na kolodvorskem prostoru.

PAGLIANO-SIRUP.

najuspešnejše sredstvo za čiščenje krvi
prof. ERNESTO PAGLIANO, NEAPEL
legitimiran izdelovalec od njegovega strica pok. prof. Pagliano iz-
najdenega in po njegovem originalnem receptu vstopno narejenega
preparata. Postavno priznan glasom odločbe najvišjega sodnega
dvora (Benetke 1908) in od sanitetne nadoblasti.

V spomladi in poleti

je najlepša in najboljša prilika, da se
nakupi realite ali da se jih proda.
Vidi se zmožnost zemljišč in travnikov
in kupi se lahko posestvo v polnem
obratu. — Kdo želi torej kupiti ali pro-
dati posestvo, naj si bode potem kmetij-
sko ali gostilna itd., ta naj se obrne na
koncessjonirani realitetni prometni
birô K. MAGNET v Velikovcu na
Koroškem.

289

V steklenicah, škatljicah (prasek)
in komprimiranih tabletah (pilne).
Zahtevajte edino fabriško znakno edino pristrešno sirupo
prof. ERNESTO PAGLIANO, NEAPEL
Calata S. Marco 4.
Se dobi v
Real-Apotheke Seorate Braschetii-Ala (Južni Trigl.)

Za letošno birmo

priporoča svojo bogato zalogu: slamnikov, srajc za fante in kravat; nadalje dekliške nogavice, bele rokavice, vence za glave, svilnate trake, lakaste, rumene in črne čevlje vsake velikosti po najnižjih cenah. Prodajanje je ročno in solidno, pošlje se tudi po poštnem povzetju.

FRANZ HOINIG
v Ptiju (nasproti gledališča). 292

Pozor! Čitaj! Pozor!
Slavonska biljevina

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarem kašju — bolih v prsih, — prehlajenju, v grlu, hripanosti, težkem dihanju, astmi — pljučnem kataru, suhem kašju, tuberkulozi itd. itd.

Delovanje izborne, vseh siguren. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin, 4 steklenice 5 K 80 vin, po povzetju ali se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. Prosimo, da se naroč naravnost od:

P. Jurišiča,
lekarnarja v Pakracu št. 200 (Slavonija).

Birmska darila!

Prave srebrne remontoar ure z srebrno veržico in priveskom, ckr. puncirane z usnjnim futeraлом. Vse skupaj

kron 10.—

3 letna pismera garancija, pošilja se po povzetju.

Prva in največja zalogu ur
Maks Böhnel, Dunaj
IV. Margaretenstrasse 27/27.

Roskopf* ura iz nikela K 3—. Srebrna K 7—, Omega K 18—. Zlate ure K 18—. Zlate veržice K 20—. Zlati prstani K 5—. Ura na nihalo K 7—. Budilnica K 2—. Zahtevajte moj veliki cenzik z nad 5000 podobami, ki se vsemu na zahtevanje vpošlje zastonji in franko. 271

Ceno perje za postelj in daune.

Ena kila sivo, slišano K 2—, pol-belo K 2/80, belo K 4—, prva mehko kot daune K 6—, visoko-prima šlis, najboljša vrsta K 8— daune K 6—, bele K 10—, prsní flau K 12—, od 5 kil naprej franko.

Gotove postelje

inlet (nanking) ena tuhna, velikost 180×116 cm z dvema blazinama pod glavo, te 80×58 cm, dovolj polni, z novim sivim, črnim in trajnim perjem K 16—, poldaune K 20—, daune K 24— tuhna sama K 12—, 14—, 16—, blazina pod glavo K 8—, 10— 4—, poslje po povzetju, zavoj zastonji, od K 10— naprej franko.

Max Berger, Deschenitz št. 1013, Schmerwald.

Cenik o matracah, odejah, prevlkih in vsemu drugemu blagu in postelje zastonji in franko. Kar ne dopade, se zameni ali denar nasi.

Styria- bicikelni

Novi modeli 1909.

Cena za gotov denar:
"Styria" bicikelni K 140 K 160 (fino cestno kolo).
K 180—200 (najfinjejsa cestna kolesa).
K 240 (isto).

(Halbrennmashinen) s patent Styria-Glockenlager. Že rabljene, toda še prav dobre bicikelne po 80, 100 K. Po ugodnih pogojih prodajava na obroke samo zanesljivim kupcem in proti dvanajstmesecnemu plačilu in sicer samo nova kolesa. Na zahtevanje vsakomur, ki misli bicikel kupiti, se pošle cenzik. Styria-bicikelni so dandanašnji najimenitejši fabrikati, in največja tovarna na Avstrijskem izdeluje te bicikelne kakor tudi posamezne dele.

V zalogi imava tudi vse posamezne dele bicikelov in tudi Reithoferjeve zračne cevi (Luftschläuche und Laufmäntel).

Brata Slawitsch,

generalna zastopnika za okraje 225

Ptuj, Ormuž, Rogatec in Središče.

Naročila naj se pošljajo na naš naslov, ker fabrika posameznih koles ne razpošilja in ne proda privatnim osebam.

Karl Kasper

trgovina zmešanim blagom in zalogu smodnika

PTUJ

priporoča svojo bogato zalogu špecerijskega blaga, nadalje smodnika za lov in razstrelbe, cindžnore ter predmete municije za lov kakor patroni, kapseljne, šrot itd., nadalje glavno svojo zalogu v umetnem gnuju za travnike, njive in vinograde i. s. Tomažova moka, kajnit, kalijeva sol itd., nadalje krmilna slama prešana, raffiabast in bakreni vitrijoli itd. po najnižjih cenah. 92

Hans Wouk

veletrgovina z mešanim blagom,
671 vinom in žganjem

v Poličanh

priporoča p. t. občinstvu svojo bogato zalogu izbornega špecerijskega blaga, kakor fine parne moke, vinberle, cibere, kave, masti, jedilno olje, petrolej itd. kakor tudi zalogu manufakturnega blaga, štofi, druki, platno itd.

Nakupuje

žitje, jajca, maslo in poljske pridelke.

Nakup in prodaja

debra pristna naturna vina en gros in dobre pravo žganje en gros in en detail.

80

*Potniki v Ameriko
kateri želite dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
Simona na Kmetetza
v Ljubljani. Kmetovske ulice 26.
Kmetovska Pojasnila doje se brezplačno.*

Jakob Matzun

v Ptuju

priporoča

svoje najboljše pridelke: opeka za stene, gladka strešna opeka, strangfalc, prešana falc-opeka, votla opeka za first, drén-cevi po najnižjih cenah. Istotako apno in portland-cement. Obenem se naznana, da se proda stara čuvajeva hišica štev. 13 v Ptaju, kakor leži in stoji, za porabo materijala. Kupec mora hišico v dolčenem času na lastne troške podreti in materijal odpeljati. Vpraša

se pri

Jakobu Matzun
v Ptaju.

305

Pozor, gospodje in gospodične!

V svoji lekarniški praksi, ki jo vršujem že več nego 30 let, mi je posrečilo iznajti najboljše sredstvo za rast las in proti njeni izpadanju — KAPILOR št. 2. Povzroča, da postanejo lasi dolgi in gosti, odstranja prehaj in vsako kožno bolez na glavi. Naročila naj bi se vsaka družina. Iman premnожno zahvalnic in priznanic. Stane poštne prostro na vse pošto lonček 3 K 60, 2 lončka 5 K. Naročila naj samod mene pod naslovom

PETER JURIŠIĆ

lekarnar v Pakracu štev. 200 v Slavoniji.

Hranilnica (Sparkassa) vlad. državnega mesta

Ptuj

Vstanovljena
leta

1862.

Čekovnemu ra-
čunu št. 308051
pri c. kr. po-
tno-hranilničnem
uradu.

Mestni de-
narni zavod.

priporoča se glede vsa-
kega med hranilnične zadeve spada-

jočega posredovanja, istotako tudi za posre-
vanje vsakoršnega posla z avst. ogersk. banko.

Strankam se med uradnimi urami radoveljno in brezplačno
vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Giro konto pri
podružnici avst.
ogersk. banke
v Gradcu.

Uradne ure
za poslovanje s
strankami ob de-
lavnikih od
8—12 ure.

Občenje z
avst. ogersko
banko.

Ravnateljstvo.